

NR 40

Casa del Portuale - opuszczone dzieło brutalizmu

dr inż. arch. Anna Mielnik, prof. PK, dr inż. arch. Marek Początko
Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej

Streszczenie

W niniejszym eseju zagadnienie betonu architektonicznego zostaje analizowane poprzez „studium przypadku” ważnego dla włoskiej architektury brutalistycznej *Casa del Portuale* w Neapolu. Dom Portowy autorstwa Aldo Loris Rossi’ego, budynek przeznaczony dla pracowników portu, wzniesiony został w latach 1968-1980. Ta megastruktura stanowiąca punkt orientacyjny widoczny od strony morza, od strony lądu jest fizycznie odizolowana, niewidoczna i niedostępna, ukryta wśród portowych budowli. Monumentalna bryła z surowego betonu i szkła o bardzo skomplikowanej, rozbudowanej, rzeźbiarskiej formie, łączy w sobie cechy organiczne, ekspresjonistyczne, futurystyczne i konstruktywistyczne. Ze względu na wręcz eksplozję płaszczyzn i brył zyskał określenie „neobarokowego”. Budynek jest niezwykle przykładowym badaniem w owym czasie, możliwości żelbetu.

Tylko dzięki elastyczności materii betonowej możliwe stało się stworzenie tej niezwyklej, nawet dziś, budowli. To dzieło o dużym znaczeniu historyczno-krytycznym niestety popada w ruinę. Tekst bada relacje między formą architektoniczną a technologią (tu betonową) jako pojęciami nierozłącznymi. Odwołując się do tego przykładu esej stawia pytania dotyczące dziedzictwa brutalistycznej architektury betonowej.